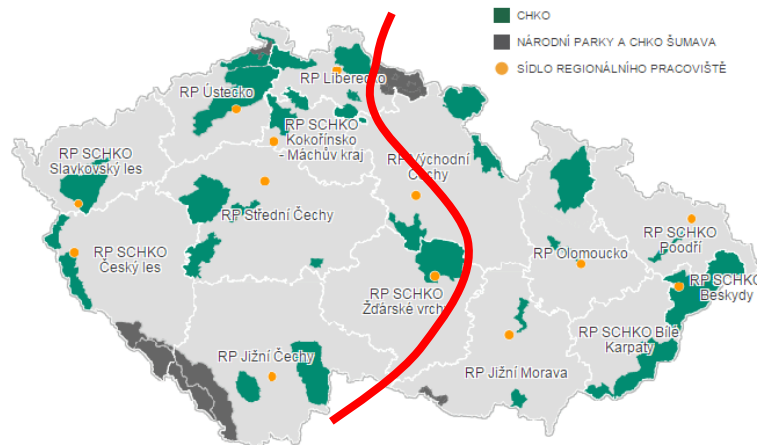

Chráněná území České republiky 1

- **přehled velkoplošných chráněných území ve východní části ČR** – vlastivěda, s důrazem na živou a neživou přírodu;

- **celkem asi 11 území**, z toho 2 národní parky (Krkonoše a Podyjí) a 9 CHKO;

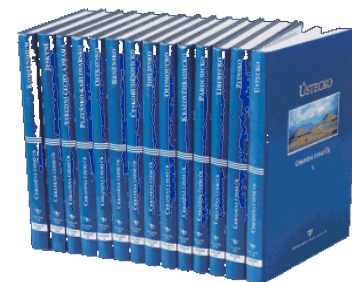

<http://www.ochranaprirody.cz>

- **způsob ukončení:** klasická ústní zkouška s potítkem. Dvě otázky typu:

- 1) charakterizujte určité území;
- 2) ve kterých ZCHÚ se nacházejí významná rašeliniště (lužní lesy, květnaté louky, bučiny...) a jaká, co tam žije;

- **literatura:** prezentace; edice Chráněná území ČR.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Účelem zákona je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

Čtyři hlavní legislativní nástroje ochrany přírody a krajiny

- 1) obecná ochrana;
- 2) druhová ochrana, ochrana památných stromů, ochrana nerostů;
- 3) omezení vlastnických práv (vyvlastnění, předkupní právo státu, právo na přístup do krajiny, povinnosti investorů...), finanční náhrady;
- 4) územní ochrana.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Obecná ochrana

Sem patří **obecná ochrana rostlin a živočichů** (všechny druhy rostlin a živočichů jsou chráněny před zničením, poškozováním, sběrem či odchytem, který vede nebo by mohl vést k ohrožení těchto druhů na bytí...), **registrace významných krajinných prvků** (významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability; součást Územních systémů ekologické stability), **ochrana dřevin** (povolení ke kácení...), **ochrana krajinného rázu** (vyhlašování Přírodních parků...), **ochrana paleontologických nálezů a jeskyní**, nebo **vyhlašování přechodně chráněných ploch**.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Druhov^á ochrana

Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů vyjmenovává **Vyhláška 395/1992 Sb.** Vyhláška rozlišuje tři kategorie ohrožení chráněných druhů: kriticky ohrožený, silně ohrožený a ohrožený.

Nezaměňovat s **červenými seznamy** – to nejsou právní normy, ale odborné dokumenty, odrážející pokud možno věrně vzácnost a míru ohrožení divoce se vyskytujících druhů rostlin a živočichů.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Územní ochrana

Území přírodovědecky či esteticky velmi významná nebo jedinečná lze vyhlásit za zvláště chráněná.

Kategorie zvláště chráněných území jsou:

- a) národní park
- b) chráněná krajinná oblast
- c) národní přírodní rezervace
- d) přírodní rezervace
- e) národní přírodní památka
- f) přírodní památka

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Národní park

Rozsáhlé území, jedinečné v národním či mezinárodním měřítku, jehož značnou část zaujímají **přírozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy**, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam.

Veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů a musí být v souladu s vědeckými a výchovnými cíli sledovanými jejich vyhlášením.

Na území NP nejsou vyhlášována maloplošná ZCHÚ, ale parky jsou členěny do zpravidla tří zón. Nejpřísnější režim ochrany je stanoven pro první zónu.

Národní parky vyhláší parlament zvláštním zákonem. Státní správu na území NP provádí příslušná Správa NP.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Chráněná krajinná oblast

Rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.

Hospodářské využívání se provádí tak, aby se udržoval a zlepšoval přírodní stav území a byly zachovány a vytvářeny jeho optimální ekologické funkce.

K bližšímu určení způsobu ochrany se v CHKO vymezují zpravidla čtyři, nejméně však tři zóny. Maloplošná ZCHÚ obvykle odpovídají první zóně.

Chráněné krajinné oblasti vyhláší vláda republiky nařízením. Státní správu v ochraně přírody a krajiny provádí na území CHKO příslušná Správa CHKO.

Zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Maloplošná ZCHÚ

Národní přírodní rezervace

Menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány **ekosystémy významné a jedinečné** v národním či mezinárodním měřítku.

Národní přírodní památka

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů **ve fragmentech ekosystémů**, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

Přírodní rezervace

Menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením **ekosystémů typických a významných** pro příslušnou geografickou oblast.

Přírodní památka

Přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů **ve fragmentech ekosystémů**, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

Zákon 218/2004 Sb. – předpis začleňující do naší legislativy evropské normy na ochranu přírody

- směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků;
- směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

Zákon 218/2004 Sb. – předpis začleňující do naší legislativy evropské normy na ochranu přírody

Natura 2000

Celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je Natura 2000 tvořena **ptačími oblastmi** a **evropsky významnými lokalitami**, které požívají/budou požívat smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

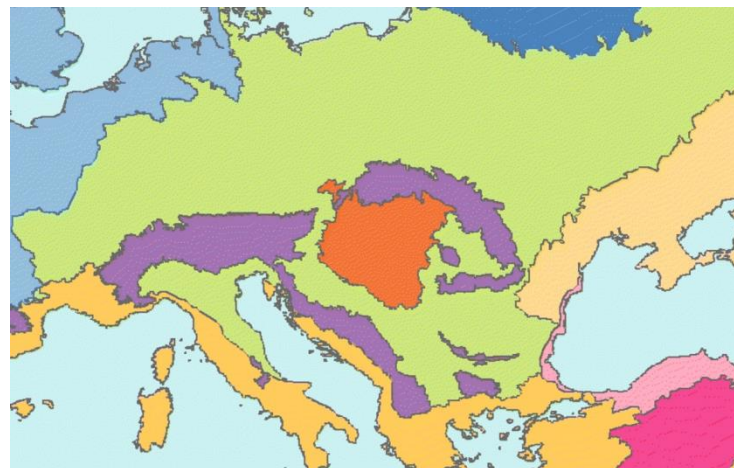
Zákon 218/2004 Sb. – předpis začleňující do naší legislativy evropské normy na ochranu přírody

Evropsky významné lokality (EVL, SCI – Sites of Community Importance)

Jako evropsky významné lokality jsou do národního seznamu zařazeny ty lokality, které v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívají

a) k udržení nebo obnově příznivého stavu alespoň jednoho typu evropských stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu z hlediska jejich ochrany, nebo

b) k udržení biologické rozmanitosti biogeografické oblasti.

Zákon 218/2004 Sb. – předpis začleňující do naší legislativy evropské normy na ochranu přírody

Evropsky významné lokality (EVL, SCI – Sites of Community Importance)

Jako evropsky významné lokality jsou do národního seznamu zařazeny ty lokality, které v biogeografické oblasti nebo oblastech, k nimž náleží, významně přispívají

a) k udržení nebo obnově příznivého stavu alespoň jednoho typu evropských stanovišť nebo alespoň jednoho evropsky významného druhu z hlediska jejich ochrany, nebo

b) k udržení biologické rozmanitosti biogeografické oblasti.

Národní seznam lokalit předložilo MŽP evropské komisi na konci r. 2004. Ta z něj vybrala lokality do evropského seznamu a v nezbytných případech požádala o doplnění seznamu (řešeno v letech 2006–2009).

Vyhlášení zvláště chráněných území na lokalitách evropského významu provedou příslušné orgány ochrany přírody nejpozději do šesti let od schválení evropského seznamu Radou Evropy (mělo proběhnout do 2014–2015, ale někde dosud nevyhlášeno; v některých územích jen smluvní nebo základní ochrana EVL).

Celkem 1092 území na území ČR.

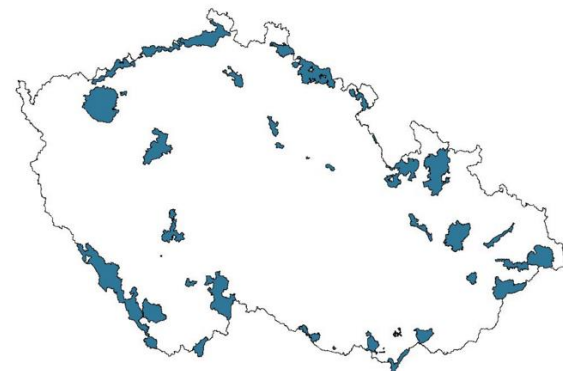
Zákon 218/2004 Sb. – předpis začleňující do naší legislativy evropské normy na ochranu přírody

Ptačí oblasti (PO, SPA – Special Protection Areas)

Jako ptačí oblasti se vymezí území nejvhodnější pro ochranu z hlediska výskytu, stavu a početnosti populací těch druhů ptáků vyskytujících se na území České republiky a stanovených právními předpisy Evropských společenství, které stanoví vláda nařízením.

Ptačí oblasti vymezí vláda nařízením s cílem zajistit přežití druhů ptáků uvedených v odstavci 1 a rozmnožování v jejich areálu rozšíření, přičemž vezme v úvahu požadavky těchto druhů na ochranu; přitom může stanovit činnosti, ke kterým je třeba souhlas orgánu ochrany přírody, přičemž zohlední hospodářské požadavky, požadavky rekreace, sportu a rozvojové záměry dotčených obcí a krajů podle územně plánovací dokumentace; na území vojenských újezdů zohlední požadavky na zajištění obrany státu.

V ČR je nyní 41 ptačích oblastí.

Aktuální dění týkající se soustavy NATURA 2000 v ČR můžete sledovat na stránkách AOPK ČR

NATURA 2000

AOPK ČR

Co je Natura 2000 ■ Aktuality ■ Ptačí oblasti ■ Evropský význ. lokality ■ Monitoring ■ Publikace ■ Legislativa ■ Kontakt ■ Fotogalerie

→ Poskytování dat

[Jaká data k Naturě 2000 poskytujeme? Jak o ně požádat?](#)

→ Financování

[Možnosti žádat o finanční prostředky, vybrané části programů vztahující se na lokality Natura 2000: OP životní prostředí, LIFE+...](#)

→ Management

[Příklady projektů managementových opatření v zemích EU na nově zřízených stránkách Evropské komise.](#)

→ Užitečné odkazy

[Posuzování vlivů na Naturu, Natura v EU, projekty, informační letáky, nevládní organizace.](#)

Český projekt získal prestižní cenu Natura 2000 Award

Natura 2000 Award (Cena Natury 2000) je udělována za úspěchy v ochraně evropského přírodního dědictví v soustavě území Natura 2000. Tuto prestižní cenu za ochranu přírody, v kategorii Komunikace, získal projekt AOPK z České republiky na záchranu jedinečných stepí Českého středohoří. Projekt s názvem „Aktivní ochrana evropsky významných lokalit s teplomilnými společenstvy a druhy v Lounském středohoří“ chrání zdejší jedinečné stepi. 29.5.2014. [+](#) [+](#) [+](#)

Doplňování soustavy Natura 2000

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK ČR) zahájila přípravné fáze doplňování soustavy Natura 2000 na základě výsledků biogeografického semináře, který proběhl v roce 2011. 29.5.2014. [+](#) [+](#) [+](#)

Seminář „Financování soustavy Natura 2000“

Dne 6. prosince 2013 se bude konat seminář, jehož cílem je zvýšit orientaci v existujících evropských fondech, které budou v programovacím období 2014-2020 využitelné ve prospěch ochrany soustavy Natura 2000. Seminář je pořádán v rámci projektu Evropské komise "Podpora využívání fondů EU pro soustavu Natura 2000". 27.11.2013. [+](#) [+](#) [+](#)

Aktualizace stránek Natura 2000 dle nového nařízení vlády

→ Ptačí oblasti

[Území soustavy Natura 2000 vyhlášené k ochraně ptáků podle Směrnice Rady Evropských společenství ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků \(2009/147/EHS\).](#)

→ Evropsky významné lokality

[Území soustavy Natura 2000 vyhlášené k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin podle Směrnice o stanovištích \(92/43/EHS\) ze dne 21. května 1992.](#)

Je zde např. seznam EVL v ČR s podrobnými informacemi o jednotlivých územích

Evropsky významné lokality
v České republice

[? ? ? ? ?](#)

[Stanoviště z přílohy I.](#) [Druhy z přílohy II.](#) [Seznam lokalit](#) [Odborné podklady](#) [Vyhledávání](#)

Seznam lokalit

[→ Homepage](#)

[Stáhnout](#)

Č.	Kód lokality	Název lokality	Rozloha lokality (ha)	Kraj
1	CZ0110040	Chuchelské háje	74.8212	Hlavní město Praha
2	CZ0110049	Havránka a Salabka	2.7348	Hlavní město Praha
3	CZ0110050	Prokopské údolí	126.7728	Hlavní město Praha
4	CZ0110142	Blatov a Xaverovský háj	213.8850	Hlavní město Praha
5	CZ0110154	Kaňon Vltavy u Sedlce	34.7508	Hlavní město Praha
6	CZ0113001	Obora Hvězda	1.9125	Hlavní město Praha
7	CZ0113002	Miličovský les	11.4163	Hlavní město Praha
8	CZ0113005	Lochkovský profil	34.3074	Hlavní město Praha
9	CZ0113773	Praha - Petřín	52.5905	Hlavní město Praha
10	CZ0113774	Praha - Letňany	75.1670	Hlavní město Praha
11	CZ0114001	Radotínské údolí	109.4444	Hlavní město Praha
12	CZ0210003	Na pramenech	3.0355	Středočeský kraj

Biosférické rezervace

Biosférické rezervace jsou oblasti s terestrickými, pobřežními, mořskými, nebo kombinovanými ekosystémy, které jsou mezinárodně uznány v programu **UNESCO Člověk a biosféra** (MAB). Navrhovány jsou národními vládami.

Každá BR by měla plnit tři základní funkce: **ochrana** - zachování rostlinných a živočišných druhů, ekosystémů a krajiny, **rozvoj** - podpora trvale udržitelného ekonomického a demografického rozvoje, a **logistika** - podpora vzorových projektů, environmentální výchovy a vzdělávání, stimulace výzkumu a monitorovacích činností, souvisejících s ochranou přírody a udržitelným rozvojem v místním, národním i globálním měřítku.

Biosférické rezervace

Biosférické rezervace jsou oblasti s terestrickými, pobřežními, mořskými, nebo kombinovanými ekosystémy, které jsou mezinárodně uznány v programu **UNESCO Člověk a biosféra** (MAB). Navrhovány jsou národními vládami.

Každá BR by měla plnit tři základní funkce: **ochrana** - zachování rostlinných a živočišných druhů, ekosystémů a krajiny, **rozvoj** - podpora trvale udržitelného ekonomického a demografického rozvoje, a **logistika** - podpora vzorových projektů, environmentální výchovy a vzdělávání, stimulace výzkumu a monitorovacích činností, souvisejících s ochranou přírody a udržitelným rozvojem v místním, národním i globálním měřítku.

Ochrana BR je čistě deklarativní, není podložena žádným právním předpisem a tudíž není vymahatelná. Někdy jejich vyhlášení může dokonce efektivní ochraně přírody bránit (BR Dolní Morava).

Čížek L., Danihelka J. (2007) Vymírání ohrožených druhů a další otázky ohledně fungování BR Dolní Morava *Lesnická Práce* 10: 42.

Na stránkách AOPK ČR najdete i řadu dalších zajímavých informací z oblasti ochrany přírody

Resort životního prostředí další instituce resortu ŽP ▼

AGENTURA OCHRANY
PŘÍRODY A KRAJINY
ČESKÉ REPUBLIKY

Záchranné programy
Natura 2000
Časopis Ochrana přírody

Ústřední seznam ochrany přírody
Monitoring
Úmluva o biologické rozmanitosti v ČR

Mapový server
Finanční nástroje
Portál Informačního systému ochrany přírody

Invazní druhy
Dům přírody

[AOPK ČR](#) [Knihovna](#) [Kontakty](#) [Nejkrásnější fotografie](#) [Regionální pracoviště](#) [Výběrová řízení](#)

AOPK ČR

- [O AOPK ČR](#)
- [Úřední deska](#)
- [Pro novináře](#)
- [Regionální pracoviště](#)
- [Poskytování informací a dat](#)
- [Státní správa](#)
- [Náhrada újm](#)
- [Metodická podpora](#)
- [Druhová ochrana](#)
- [CITES](#)
- [Územní ochrana](#)
- [Obecná ochrana přírody a krajiny](#)
- [Péče o přírodu a krajinu](#)
- [Mezinárodní spolupráce](#)
- [Publikační činnost](#)

Vyhledávání

Aktuálně [Všechny aktuality](#)

Konference Pastva v chráněných územích: již 10. března
19.2.2016
Další společná konference České zemědělské univerzity, Fakulty životního prostředí a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.
AOPK ČR, Ústředí

Natura 2000 v nové podobě schválena vládou
19.2.2016
Dne 3. 2. 2015 vláda projednala návrh na úpravu národního seznamu evropsky významných lokalit.
AOPK ČR, Ústředí

Fotosoutěž "Příroda Pálavy"
18.2.2016
V letošním roce slaví CHKO Pálava 40. výročí vyhlášení. K tomuto jubileu nachystala Správa CHKO Pálava řadu akcí pro veřejnost, mimo jiné i tematickou fotosoutěž "Příroda Pálavy".

Kalendář akcí

◀ únor ▶ ◀ 2016 ▶

Po	Út	St	Čt	Pá	So	Ne
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29						

27. 2. 2016 – 28. 2. 2016
Kavylobrání na Pouzdřanské stepi

Naučné stezky [Všechny stezky](#)

- [Naučná stezka Tiské stěny](#)
- [Křížová cesta na Dunajovické hoře](#)
- [Stezka Josefa Vavrouška](#)
- [NS Podkovák](#)